

Kérdezze meg kezelőorvosát!

Gyermekkori diabétesz

Napjainkban egyre több gyermeket diagnosztizálnak cukorbetegséggel, mely nagyban megváltoztatja a családjaik életét is. Jellemzőiről és az érintett fiatalok hétköznapjairól a gyulai Pándy Kálmán Kórház csecsemő- és gyerekgyógyász, diabetológus főorvosát, a Richter Aranyanyu-díjas dr. H. Nagy Katalint kérdeztük.

Milyen sajátosságai vannak a gyermekkori diabétesznél?

Bár az utóbbi években – főképp a kamászkorú és túlsúlyos gyerekeknél – találkozunk a 2-es típusú cukorbetegséggel is, de a gyermekkori cukorbetegek tulnyomó része 1-es típusú inzulinfüggő diabéteszes. Az 1-es típusú cukorbeteg gyermekkel száma az utóbbi évtizedekben világosra nőtt, mára az egyik leggyakoribb krónikus gyermekbetegek séggé vált. Ma Magyarországon minden hatszáz újszülött közül egy számíthat arra, hogy 15 éves kora előtt cukorbeteg lesz, ráadásul egyre fiatallabb korban. A gyermekek 60 százaléka tiz évnél fiatabb, negyedük pedig még csak bőlcsośédes óvodás korú.

A gyermekkori diabéteszt a vércukorszint nagyfokú ingadozása jellemzi, az egymást

kötő napok eredményei is szervezet saját alkotóelemeit „idegen testnek” érzékelni, és az elpusztításukra törekzik. Ez az immunmechanizmus egy gyűjtőfogalom, melybe a diabétesz is beleartozik. Ebben az esetben maga az immunfolyamat a szervezet sejtjei és szövetei között a hasnyálmirigy inzulintermelő sejtei támada az inzulin egyre nagyobb, majd a inzulin egyre nagyobb, majd a későbbiekben teljes hiányához. Az elégletes inzulinnemnyiség miatt a cukor a vérből képtelen bejutni a sejtekbe, emiatt alkulnak ki a jellegzetes, könnyen felismérhető tünetek. Ilyen a bőséges vizeletürítés, a nagy mennyiségről folyadék fogyasztás, fáradékonysság és levertsgég, illetve habár az érintettek jó étvágyúak és sokat esznek, ennek ellenére is fognak, mert a vérben lévő cukor nem tud hasznosulni.

Mitől alakulhat ki a gyermekkori cukorbetegség?

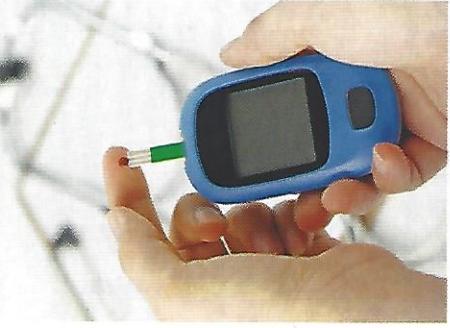
A Pontos oka még nem feltárt. A jelenlegi ismeretek szerint, a genetikailag hajlamos egyénekben különböző tényezők hatására, egy hosszú, évekig tartó, az inzulintermelő sejteket megbetegítő, úgynevetzzet autoimmun folyamat indul el. Ilyenkor az immunrendszer a

Mi jellemzi a különböző életkorokat a diabétesz tekintetében?

Három korcsoportot különböztetünk meg: csecsemő vagy kissed, iskolás, illetve serdűő. Mindegyiknek külön jellegzetességei vannak. A kisdedek még egy nagyon esendő korcsoportot jelentenek a különböző (leggyakrabban légutí és enterális) betegségek szempontjából, sokkal érzelmenyebbek, könnyebben betegednek meg, emiatt akár hosszabb időre is kikerülhetnek a közösségből. Emellett teljesen más az inzulinigényük, mint a többi csoportnak, és a diétájukat is sokkal nehezebb betartani, hiszen nálok még nem egyszerű elérni azt, hogy adott időben és mennyiségen étkezzenek. Egy iskoláskorú gyermektől már könnyebben elvátható, hogy meg tudja mérimi a vércukrát, értékkelje, majd az eredmény figyvényében eldönthse, hogy szükséges-e lépnie, és ha igen, akkor képes önállóan beadni az inzulint. Ezért ez az időszak már kiegynysülyozott a diabétesz tekintetében. Sok gyerek ebben az életkorban lesz cukorbeteg, ezért fontos, hogy a tanárnak és osztálytanáknak is ismernie kell magát a gyermekkori diabéteszt. A

Mi a tapasztalata, mennyire nyitottak a községek a diabéteszes gyermekkel szemben?

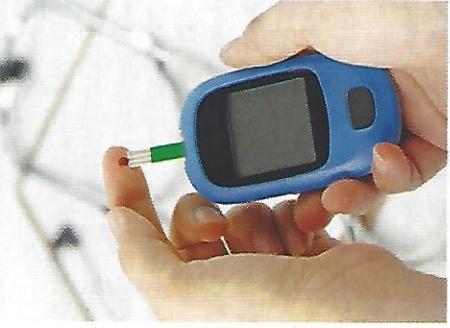
Rendkívül vegyes az elfogadtás. A saját gondozó hálózatban lévő gyermekkek döntő többségének gond nélküli a baleszkedés, de tudunk olyan családokról, aiknek sajnos jóval nehezebb volt olyan óvodát vagy iskolát találni, ahol fogadják a gyereket. A legtöbb esetben az ok a félelem, mely a cukorbetegség ismeretének hiányából fakad. A pedagógusok tanulmányai során nagyon keveset hallanak a diabéteszről, és habár rohamosan emelkedik a cukorbeteg gyermek száma, mégis általában ritkán találkoznak ilyen esetekkel, így rutinjuk sincs benne. De tapasztalataink szerint ez a félelem megfelelő információátadással leküzdhető. A pedagógusoknak leginkább azzal kell tisztában lenniük, hogy helyesen értelmeznek és szakszerűen kezelik a tüneteket, hiszen ezek időben fonten felismerése megelőzheti a súlyosabb állapotot, de ha ez még bekövetkezik, tudják, hogy mi minden lépéstet tegyenek. Erre remek alkalom a személyes elméleti és gyakorlati oktatás.

serdűőkör ismét egy nehézebb időszak, többek közt azért, mert egyszerű ebben az élettani szakaszban jelentős megnyí az inzulinigény, másrészt sokszor tapasztalunk elutasító magatartást a serdűő részéről a diabéteszel szél szemben.

Lehet-e kezelni, segíteni az „iskolai-stresszből” fakadó vérükorszint ingadozást?

Magá az iskola minden gyereknél hatással van a széhirdő-anyagcserere, de egy ilyen stresszhelyzet vércukoremlő hatása egyenkenként eltérő. Miután a cukorbeteg gyerekek már nagyon modern vércukormérő eszközökkel rendelkeznek, így egy gyors mérésrel meg lehet állapítani, hogy mi legyen a következő teendő.

Magá az iskola minden gyereknél hatással van a széhirdő-anyagcserere, de egy ilyen stresszhelyzet vércukoremlő hatása egyenkenként eltérő. Miután a cukorbeteg gyerekek már nagyon modern vércukormérő eszközökkel rendelkeznek, így egy gyors mérésrel meg lehet állapítani, hogy mi legyen a következő teendő.